

ЕКОНОМІКА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ ТА ОХОРОНИ НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

Яринюк О.О.

студент,

Луцький національний технічний університет

ЕНЕРГЕТИЧНИЙ ТРАНСКОРДОННИЙ КЛАСТЕР ЯК МЕХАНІЗМ ВЕДЕННЯ ТРАНСКОРДОННОЇ ПОЛІТИКИ ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ

За сучасних умов розширення процесів глобалізації транскордонне співробітництво (ТКС) відіграє важливу роль у житті регіонів та громад суміжних держав, відкриває нові можливості для активізації їх господарської діяльності та підвищення конкурентоспроможності в цілому. Визначенню основної мети ведення ТКС присвячено чимало наукових праць, однак, в найбільш загальному вигляді, ТКС розглядають як специфічну сферу зовнішньо-економічних, політичних, екологічних, культурно-освітніх та інших видів міжнародної діяльності, яка охоплюючи всі загальні їхні форми, відрізняється необхідністю та можливостями більш активного їх використання, а також низкою особливостей, а саме: наявністю кордону і необхідністю його облаштування, спільним використанням природних ресурсів і, відповідно, спільним вирішенням проблем екологічної безпеки, більш широким взаємним спілкуванням населення сусідніх держав та особистими зв'язками людей, значно вищим навантаженням на інфраструктуру [1].

Варто відмітити, що основною перевагою ТКС є швидке та ефективно вирішення проблем, які постають перед суспільством. Найбільшою проблемою сьогодення залишається проблема енергозбереження, яка полягає у пошуку ефективних методів та інструментів регулювання політики використання природних ресурсів, а також забезпечення сталого розвитку суспільства в цілому. Тому, постає необхідність пошуку ефективної транскордонної політики, яка дозволить мінімізувати негативні наслідки нераціонального природокористування, а також інтегрувати ресурси усіх сторін ТКС (природні, людські, капіталомісткі) в єдину діючу систему, яка дозволить забезпечити сталий розвиток прикордонних регіонів та суміжних держав в цілому.

На нашу думку, ефективним інструментом регулювання та проведення політики енергозбереження в ТКС буде створення транскордонних енергетичних кластерів (ТКЕК). В науковій літературі [2], під поняттям «транскордонний кластер» (ТКК) розуміють суміжні прикордонні території сусідніх держав, до складу яких входять інституції та фірми, розміщені по обидва боки кордону. Тому транскордонний кластер можна визначити як групи незалежних компаній та асоційованих інституцій, які географічно зосередженні в транскордонному регіоні; співпрацюють та конкурують;

спеціалізуються в різних галузях; пов'язані спільними технологіями та навичками; взаємодоповнюють одна одну, що зрештою надає можливість отримати синергетичні та мережеві ефекти, дифузію знань і навичок, досягти спільних цілей.

Аналізуючи тлумачення транскордонного кластеру, енергетичний транскордонний кластер являтиме собою об'єднання транскордонної «енергетичної інфраструктури» для вирішення спільних еколого-економічних проблем, що впливають на забезпечення сталого розвитку як прикордонного суспільства, так і суспільства держав-партнерів в цілому, шляхом об'єднання в єдине ціле ресурсів, капіталу, ідей та ведення такої політики енергозбереження, що буде орієнтована на єдиний результат із синергетичним ефектом на «виході» транскордонної співпраці. З метою кращого визначення перспектив створення транскордонного енергетичного кластера (ТКЕК) в межах ТКС, проведемо порівняльну характеристику транскордонного кластера (ТКК) і транскордонного енергетичного кластера (ТКЕК), таблиця 1.

Схематично ТКЕК зображено на рисунку 1.

Таблиця 1

Порівняльна характеристика ТКК і ТКЕК

ТКК	ТКЕК
1. Учасники ТКК розміщені в різних податкових, митних, законодавчих середовищах сусідніх країн, однак можуть мати спільні підприємства та організації, користуватися спільною інфраструктурою і функціонують насамперед на транскордонних ринках.	1. Учасники ТКЕК розміщені в конкретно-виділеному середовищі, який буде вигідний для кожної сторони ТКС, а також природно, екологічно, матеріально вигідний для транскордонного суспільства в цілому, з спільною енергоінфраструктурою.
2. Інтенсивність мережевих взаємодій у кластері обмежується наявністю кордонів, який створює додаткові бар'єри для вільного руху товарів, робочої сили, капіталу.	2. Відсутність кордону для енергокластеру, метою спрощення транскордонних енергетичних процедур, які підтримуватимуть функціонування кластера в цілому.
3. Бар'єрами для налагодження співпраці можуть бути різний менталітет, традиції, мова, культура, негативні сторінки історії.	3. Подолання бар'єру культурно-історичних розбіжностей, шляхом знаходження компромісу між суспільствами, задля екологічного блага та забезпечення сталого розвитку держав-партнерів.

Головна перевага ТКЕК – мінімізація витрат:

- 1) зменшення витрат матеріальних ресурсів (кількості споживання традиційного енергопалива);
- 2) зменшення капітальних витрат (створення транскордонної інвестиційної угоди);

3) зменшення витрат часу (об'єднання спільних зусиль на створення, підтримання, модернізацію продуктивності енергокластера та відповідної інфраструктури).

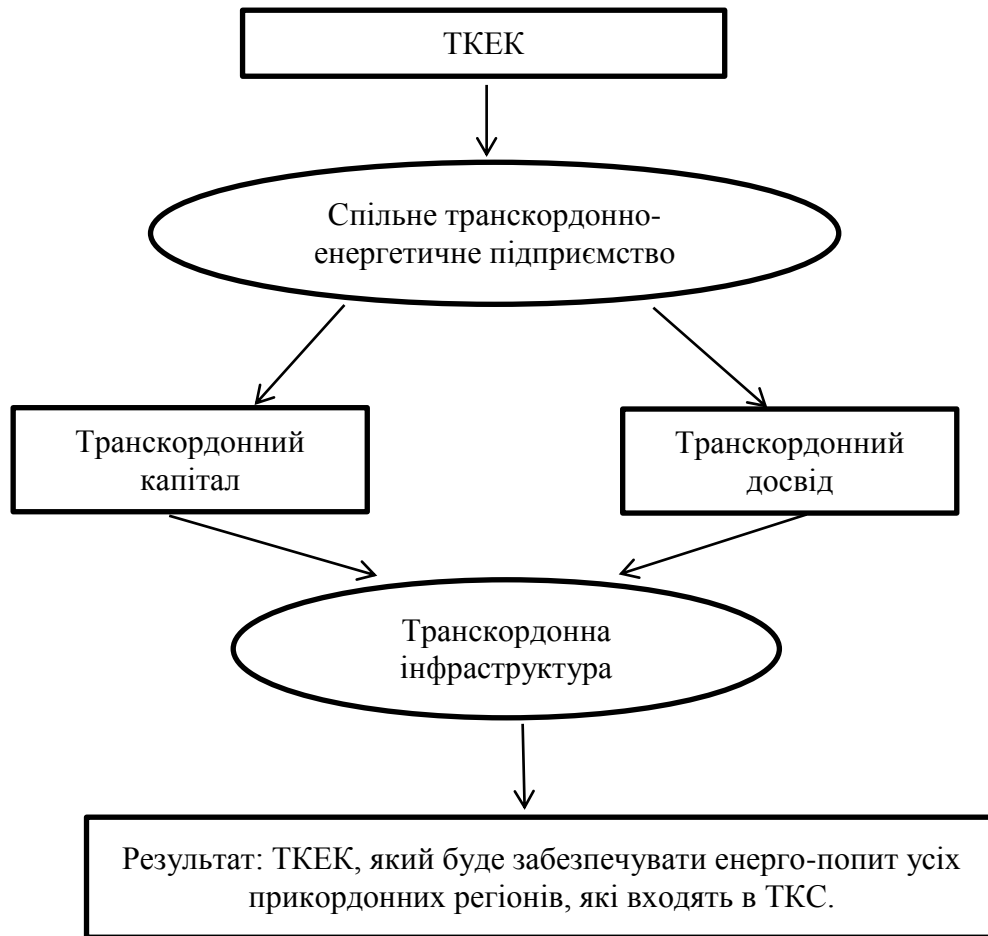

Рис. 1. Схема функціонування транскордонного енергетичного кластеру

Недолік – високі початкові інвестиційні вкладення.

Отже, ТКЕК – це об'єднання зусиль країн-партнерів ТКС, з метою мінімізації використання ресурсів, необхідних для забезпечення сталого еколого-економічного розвитку транскордонного суспільства.

Підсумовуючи вище викладене, основними характеристиками-перевагами ТКЕК будуть:

1) спільні ресурси (матеріальні, трудові, грошові) – наслідок – економія витрат (матеріальних, трудових, грошових);

2) одне потужне транскордонне енергетичне підприємство – наслідок – зменшення екологічного навантаження на навколишнє середовище;

3) спільна енерго-інфраструктура – наслідок – отримання синергетичного ефекту, за рахунок ефективного логістичного управління, що дозволить мінімізувати витрати.

Отож, ТКЕК, на нашу думку, це перспективне майбутнє ТКС будь-якої держави, оскільки дозволяє дотримуватись головного світового принципу в екозбереженні навколишнього середовища – дотримання політики сталого розвитку – мінімізація витрат споживання природних ресурсів та забезпечення сталого добробуту теперішнього суспільства.

Список використаних джерел:

1. Мікула Н.А., Засадко В.В. Транскордонне співробітництво України в контексті євроінтеграції: монографія / Н.А. Мікула, В.В. Засадко. – К.: НІСД, 2014. – С. 6–29.
2. Важливість використання потенціалу транскордонних кластерів як форми транскордонного співробітництва для економіки України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: http://rusnauka.com/1_KAND_2010/Economics/2_57303.doc.htm